

„Soča“ izhaja vsak potek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dem posiljana:

Vse leto f. 1.10
Pol leta 2.20
Cetrt leta 1.10

Pri ozhanilih in tako tudi pri „postančkah“ se plačuje za navadno tristopna vest:

8 kr. če se tiskati krat
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "
Za več črke po prostoru.

SOČA

Resni glasi.

Večje poblevnosti menda ni na svetu od one, katero kažejo naši državni poslanci nasproti grofu Taaffeju, ministarskemu predsedniku. Zdi se, da kakor otreći skakljajo mu okolo koljen in ga prosijo vsak za se, kar jim sreča poželi. Taaffe pa, zdi se, mirno sedi v svojem naalonjadi, smehlja se na vse strani, gladi vsakega posebe po čelu ter mu obečuje konjiča in druge igrače za god sv. Nikolaja. Če s tem niso zadovoljni, zareži nad njimi ter jih žuga sčakateljnom in zopet je vse mirno. Narodi so se naveličali te politike in celo mož, ki je v sosednji nem deželi gorel in govoril, pisal in ropotal za lokalno (ali deželno) in osrednjo vladu, pravi, da je zdaj proti grofu Taaffeju „kulil bis ans Herz hinan“ (mrzel do dna srca).

Zato se ni čuditi, da ni nikdo zaplakal, ko so je ta teden raznesla vest, da Taaffejevo ministerstvo mieli odstopiti. Ce tudi bi imelo nastopiti novo ministerstvo Auersperg-Lasser, Slovenci bi najbrže ne bili niti za en las na slabšem. Čuditi pa se moramo, zakaj so se Italijani te vesti razveselili, kajti lepih časov in prijetnejših dñij ne bodo imeli nikoli ved na avstrijskih tleh, vsaj ne na Primorskem. Taaffeju zavabljajo, če tudi se ne morejo v najmanjši reči pototiti gledé njegove politike; kajti da bi bilo sedanje ministerstvo Slovenom tako prijazno, kakor italijanski listi v Primorji opisujejo, morda sami ne verujejo.

Govorilo se je pa tudi, da ne odstopi ministerstvo, ampak da se razpusti državni zbor in da se razpiše nove volitve. Tudi to se nam ne zdi verjetno, ker volitve bi ne mogle izpasti drugem smislu nego v sedanjem, in ako bi bile drugačne, bi si ministerstvo s tem moralno nič ne okoristilo, kajti povod sedanjim razprtijam med vladom in državnim zborom je jasen in državni poslanci smejo v tem slučaju z mirno vestjo trditi, da zastopajo koristi volilcev. Vladine zahteve dale bi se vzdržati vsled pritiska, ki nikoli ni mil.

Kaj se je torej zgodilo, da sta si prišla navskriž ministerstvo in državni zbor? Ogori so tega krivi, ki plačujejo za skupne državne stroške le 30 kr. od goldinarja, ki pa hočejo povsod imeti prvo besedo in največji dobiček. K letu poteče pogodba med Avstrijo in Ogersko, zato se že letos na novo sklepa, da se o svojem času podaljša za drugih 10 let. V tej

pogodbi določi se tudi carina na petrolej, ki se uvaža v Avstro-Ogersko iz tujih dežel. Sedanji carinski tarif določuje, da se plača od kvintala očiščenega ali na pol očiščenega petrolija, ki pride s tujega, 10 gl. v zlatu (blizu 12 gld. v papirji), od surovega olja pa 1 gld. 10 kr. v zlatu (ali 1 gld. 37 kr. v papirji). Neki prebisani kupci so se izmisli, da pridevajo očiščenemu olju kavkaškemu nekoliko smoile, da velja potem za surovo ko ga uvažajo, in da plačujejo od njega carine 1 gld. 37 kr. od kvintala namesto 12 gld. To olje gre večinom na Ogersko, kjer imajo velike rafinerije (očiščevalnice) na Reki in v Budapešti. Tam ga z malim trudem očistijo primešane smoile in plačajo Ogerski davka po 6 gl. 50 kr. od kvintala, med tem ko so plačali carino, ki gre v dohodke skupne države, le 1 gld. 37 kr. Potem prepeljejo olje na našo stran. Tako se godi, da skupna država zgubi blizu 2 milijona goldinarjev carine na leto in da Ogorška dobi blizu 1 milijon davka za očiščeno olje, ki se uvaža kot surovo. Tudi Poljaki v Geliciji imajo mnogo petrolija, pa ne morejo tekmovati s tujim katero so uvaža po tako nizki carini v deželi.

Ko se je našo ministerstvo pogajalo z ogerskim radi carino, zahtevali so Ogori, naj tudi naprej ostane tako, kakor je bilo do zdaj, samo naj bi so zvišala carina za surovo olje na 1 gld. 42 kr. zlata. Naši ministri so se morali udati in zahtevajo zdaj, naj državni zbor to potrdi. Državni zbor se je pa postavil po konci in noči v to privoliti. Liberalni poslanec Suess stavljal je nasprotni predlog in Poljaki so mu koj pritrili. S Poljaki drži tudi skoro vsa desnica in ministerstvo ne ve kaj začeti. Proti Ogram nima moči in državni zbor se noči udati; zato se govori, da bo državni zbor razpuščen in da se bo volil nov zbor, ki bi hotel sprejeti vladni predlog. Zdi se pa, da stvar se drugače resi. Cesar je poklical ogerskega ministra Tisza na Dunaj in listi menijo, da se cesarju posreči pregovorite Ogori, da se udajo zahtevam tukajnjene polovice. Tako stoji ta reč danes; kako se konča, povemo prihodnji.

Dopisi.

Iz Brd, 31. maja. — Lepi mesec, ki danes jemlje slovo, pripeljal je v Brda posebno veselje;

Struna vriska,
Luč drhti,
Piščal poje,
Pod grmi.

In zopet objame jo prearňo
Dekleto to nežno razvolo,
Življenje iz diha mu veje gorko
In boža njé kodrasto čelo;
S plamenom ogenj tleči vzplamtí.
Lovec, lovec, čuvaj se tí!
Kdo gleda plesálca, plesalko takó,
Kdo zbirá srđito obrví?
Planíuka je s Komne užáljena to,
Glej, ustná si grizo do krvi.
Kot nočni vihár jej pogled žari —
Lovec, lovec, čuvaj se tí!

Struna vriska,
Luč drhti,
Piščal poje,
Pod grmi.

Ta košček smo podali cel, ker se nam zdi izmed najlepših in ker se nam tudi slovenski prevod vidi tako dober, da mu razen kakve malenkosti skoraj ni ničesa ocítiti.

Takisto posrečil se je prevajalcu naslednji spv, ki začenja:

S položja dol
V dolinski vrt
Gleda lovec,
Na palico opt;

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gospodski ulici blizu „treh kront“, na starem trgu in v nanskri ulici ter v Trstu, via Cava serina, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo upravičništvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročina pa opravnitvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi, ki se blagovoljno frankujejo. — Dalscem in drugim nepremožnim se naročnišnica zniža, akose oglase pri opravnitvu.

dne 14. t. m. popoldne prišel je k nam v prvo naš prečastiti in premilostliji g. knozonadškof Alojzij Zorn ter je bival do 18. popoldne med nami v Brici, kakor ljubljeni pastir med ljubljenci ovčičami.

Prvi sprejem se je vršil na Jenkovem pri slavoloku med strešanjem, zvonjenjem in dokevanjem. Razen ljudstva Jenkovske polaščene frakcije čakali so tukaj gg. duhovniki iz Ložbene, Slovence, Biljane, Gradnega, Dolenja in Mirnika. Po kratkem pa srčnem pozdravljenji držali so vozovi proti Kožbani. Pri potoku pod Hlevnikom so se nekteri gospodje vrnili.

Prenočil je preč. in premil. g. kn. nadškof v Kožbani, kjer je zdaj nova, obširna cerkev čakala posvečenja. Drugi dan (15) vršilo se je to dolgo pa častitljivo in spodbudno opravilo z mnogoštevilno asistenco, med ktero sta bila tudi dva gg. dekan, iz Ločnika in Kormina. Svečanosti se je udeležil tudi dež z gromom.

Popoldno je bila kanonična visitacija v podružnicah na Gluhem Vrhovlji in v Seniku pri meji italijanski. Tukaj bivajo še sami Slovenci in pripravljajo svojim narodnim bratom onkraj meje, kako prijetno je poslušati slovenski govor iz ust svojega višjega pastirja.

Drugi dan (16) je bila v Kožbani sv. birmă. Duhovnikov je bilo malo zarad nedelje in zelo slabega vremena. Popoldne se je zjasnilo. Videti to nepridakovano spremembo, natočil se je preč. in prem. kn. nadškof z Gradenskim č. g. vikarjem v Nosu, kjer je poddržnica tega vikarijata. To potovanje bilo je na mnogih krajin zelo težavno zarad globokih potokov in opolslega sveta; vendar je prem. kn. nadškof s evojo mladeničko čvrstostjo vse težave srečno premagal ter radoval se lepega razgleda, s teh višav. Stari ljudje ne pametijo, da bi bil kak škof to zelo staro a čedno poddržnico z gotičnim prezbiterjem obiskal. (Tu pojde orgle popravljane z Grada nad Mirnem.) Govor prem. g. kn. nadškofa izvabil je ljudstvu iz orca izraze radosti in hvale. Od tukaj je peljala pot čez grape in brda skozi vasi Belo in Prestavo na cesto pod Hlevnikom, kjer je čakala kočja, ki je peljala visokočastitega g. kn. nadškofa v Hračavlje, poddržnico Slovenske far, in od tam v Slovenc, kjer so gg. prenočili.

Drugi dan (17.) bila je sv. birmă v Slovencu,

LISTEK.

KLATOROG.

(Dalje.)

Struna vriska,
Luč drhti,
Piščal poje,
Pod grmi.

Kdo v izbi prostrani drevi takó,
Kot listje bi v vetru plesal?
Iz trentske doline lovec je to,
On pleše z Jeričo zalo,
Sreč mu igra, okó mu iškri —
Lovec, lovec, čuvaj se tí!

Obráz mu zardidel je čez in čez,
Ko strastno mladénki šepče:
„Jaz tóbe sem pršil drzno na ples,
Nikár ne zavidaj mi sreče!
Saj hitro, prehitro ta ples miní —
Lovec, lovec, čuvaj se tí!

Potihnejo gosli, šeptáje mu dé:
„Ce enkrat sem mater slušala
In prvič šla plesati, iz volje prosté
Se drugič bom s taboj plesala
In tretič, četrč, cele noč! —
Lovec, lovec, čuvaj se tí!

Pod sabo vidi
Proprade črne,
V njih Soča valove
Drevi srebrne.
Cerkvá in hiša
Prijazni sidovi
Mu zró kot s travo
Beli ovetovi,
Nad sabo vidi
Siv oblak
In ptice gorske
In sinji zrak.

Lovit ne prihájam
Danés na vrhé;
Oj bódite mirne
Mi kóže vél
Tu v prah mojih
Kipi mi krí;
Zavrsiuti moram,
Da se umiri!
Čajte me gore,
Kličem vam tú;
Srečen sem, srečen,
Juhú, juhú!

Mlademu lovecu in nedolžni Jerici so celi krasni dnevi, dnevi prve ljubezni in nekaljene sreče. Držni mladenič je donašal svoji ljubi divno evtje, kakeršao se bere samo po najvišjih vrhih, v vrhu belih žen, Rojenic. Vse bi bilo prav, ko bi se le bogata mati Katra ne pomislila vzeti za zeta uboga trentskega loveca, ki na božjem svetu nema níže, razen svoje psake in na vel podre koča. No

ki ima lepo, veliko cerkev in nov farovž. Popoldne obiskal je nadškof privatno kapelo na Brdici, od tam vrnil se je v Slovreno in brž potem še je peš proti Gradnemu po najkrajši poti.

Doseč v Gradno obiše vikariatno cerkev, ki je sicer majhna, a zelo lepa. Po kratkem poštiku se odpreje prem. g. kn. nadškof z g. vikarjem v Krasno, kjer je druga poddržnica tega vikarijata, in od tam se vrne v Gradno, kjer je bila drugi (18.) dan sv. birtina.

Sprejem je bil po vseh duhovnjih in vseh lep in prisočen. Popoldne se je vrnil preč. in prem. g. kn. nadškof čez Kormin v Gorico, a puščil je v Brdih pri duhovačkah in pri ljudstvu prav lep spomin. Pisatelj teh vratce ne posabi očetovskega poljuba, ki mu je izvabil radostni solšč. Naj varujejo premišljenega Očeta vse angleške roke!

A. Ž.

Iz županije Libušnje, 31. maja. — Prijetec in neprijetno dneve doživel smo v rajskem majniku. Hudi mrzci in slana zastavljali in uničevali so rast pridelkov v prvi džertinski maju. Trava se je zgubila. V drugi džertinski mesecu napravilo je viharne deževje precejšnjo škodo. Žita so bila vedenoma v tla zaprana, le pologoma so se nekoliko zadrla. Druga polovica maja ugaja nači zemlji gledé solne gorkote. Kernačke planine zgubile so svojo belo plakto, le po grapah in zametih je videti kaj malo snega. Zelena odeja vabi travočrno na prost.

Mnogo so se trudili poslanci na Dunaji s postavo o odpisovanju davka po slani, a ta morda ostane le v zakonikh, ako sploh pride kedaj v zakonik, kajti govoriti se, da ministerstvo ne predloži te postave cesarju v potrjenje.

Pred ne dolgo časom govorilo in sklepa se je od šolskih oblastij, da se imajo napraviti za celo županijo tri ljudske šole, namreč v Smastih za vasi: Ladri, Smasti, in Libušnje; na Vrarem za: Krm, Vrano in Selce, na Kamnem za: Kamno, Selišče in Volarje. To vse se do zdaj še ni obistinilo. Edino Kamno ima učitelje, ki podučuje otroke v neki najeti sobi. Kedaj dobe druge občine namenjene šole s potrebnimi možmi in prostori, se ne zna.

Libušnjska županija ponaša se zdaj s tremi cerkvami. Cerkev sv. Lovrenca pri Smastih je dokaj prostorna, okolo nje je pokopališče za celo županijo in za Selišče. Cerkev sv. Duha na Libušnji poprej zidana v podobi križa popravila se je leta 1874. tako, da ni znati prejšnje stavbe. Ta cerkev je služila do poprave kot vikarijska cerkev za celo sedanjo županijo. Cerkev sv. Trojice na Kamnem je od 4. junija 1874 začasna vikarijska cerkev.

Ako primerjamo namerovano šolsko razdelitev našega županjskega okraja cerkvenim razmeram, usiluje se nam nehoté misel, da se bodo morale tudi cerkvene razmere v teku let po tem kopitu prestrojiti. — Bliža se čas knezonadškofovega obiskovanja, katerega se ljudstvo tudi zato veseli, ker upa, da pri tej priliki posveti višji pastir popravljeni cerkev na Libušnji in novo cerkev na Kamnem.

V Ljubljani, 27. maja. — Morda noben narod ne šteje toliko v političnih stvareh najivnih (otroško nedolžnih) duš kot naš slovenski. Treba pokazati samo od daleč oblastnega moža, da se hitro zamaknevanj lahkoverno ljudstvo; treba samo praznih obljub, da jim kar slepo veruje, ali mrtve postave na papirji, po katerej nikoli pravice ne dobi, da ti priseže, da mu je življenje zavarovano z njim. In ako bi se predrazil kedo, svariti pred toliko zaupljivostjo, dokler

te pomisleke prežene jej vsaj nekoliko stara Barba. Pripoveduje jej, da je na svoje oči videla pri dečkovem rojstvu stati Ročenice in da je, dokler ostane dober in nedolžen, v posebnem varstvu belih žen. Zatorej jej svetuje, da naj ne odganja od hiše vilinskoga ljubljenca, katerega jej blage srečenosne bele žene pošiljajo.

Sé zavidljivem srcem je pa še nekdo drug gledal to ljubezen. Bila je to Spela, uboga dekla. Ona se mora umakniti hčerki bogate krčmarke. O da bi tudi ona mogla kako priti do bogastva, do zakladov v Bogatinu! V slepi ljubosumnosti in ljubezenski strasti roči nočne duhove, da jej dadó, po čemer koprní nje sreč, pa naj si vzemó nje dušo. V belem gradu bode živelá kot bogata gospa in čakala, da pride necega dne oni, ki odbija od sebe nje vročo ljubezen. Takrat, ko bude pred ajo v prahu, takrat — kaj neki stor?

Takrat pa budem — —

Se njemu privila.

Z usten njegovih

Blaženstvo pila.

Opomnja. V zadnjo številko ukadle so se nekatere grde tiskarske napake. V 1. predalu v zadnji vrsti čitaj: Barba, namesto Barlač; v 2. predalu v 12. vrsti od zgoraj briši prvi „bi“ in v 3. predalu v 11. vrsti od zgoraj popravi „latina rogovoma“ s ne: „belima“. (Konec pride)

se ne vidijo dejanja, kako bi ga napadli, da je neveren Tomaž, da brez vzroka sumniči, da je črno glodi radikal, kateremu nič ni prav? No, en dogodek jim zopet zapre zapre, namreč najnovejši ministarski odlok v zadevi nemške šole, ki jo je načrnavala ustanoviti kranjska hranilnica. Kako znano, je ustavila dejelna vlada dotedni sklep hranilničnih nemškutarskih očakov, ker je proti postavnim določbam o hranilnicah. Odlok dejelne vlade je bil utemeljen ne samo v štatutu, ampak, če tudi vlada ni se sklicevala na to, tudi v dejanskih razmerah. Ostromo premoženje hranilnico je narastlo za 99% samo po župljih slovenskih; razpolagajo z njim pa edino le nemškutari, ker v ledi določbe hranilničnih pravil volijo samo nemškutari v ravnateljstvu svoje osebne politične prijatelje, če prav nimajo ničesar v hranilnici; dejanki nimajo nobene besede. To je volitev per optisoem ali na poziv, t. j. da odbor sam sebe dopolnjuje. Tako lahko pride enkrat vsa hranilnica v roke ene same družine, če prav nimajo toliko v njej naloženega kot ena sama priprosta dekla slovenska. Kaj čuda potem, da ljudje, ki imajo v rokah ta zavod, ustanajo burke z denarji slovenskega trpina? Po dveletnem premišljevanju razsodilo je ministerstvo, da je sicer res proti postavnim določbam o hranilnicah, šole ustanavljati, aki pa hranilnica hoča podpirati učne obstoječe, jej tega ne more nikdo braniti, kajti šole so dobrodelni zavodi.

Ta pouk je dobro razumela nemškutarska gospoda. Hitro so sklicali sejo in sklenili, „ker šole so dobrodelni zavodi“, tedaj tudi ona nemškega šulfrajanu, podpirali bomo sijajno ta zavod za raznarodenje Slovencev. V ta namen otvoril šulfrajan uže prihodnjo jesen s hranilničnim ali prav za prav slovenskim denarom dve popolni četrirazredni nemški šoli, za dečke in za deklice. Ker pa potrebuje žola prostorov, postavijo c. k. veliko realko pod kap, kajti njen poslopje je podarila svoje dni kranjska hranilnica deželi in mestu proti temu, da ona skrbita samo za ohranitev poslopja. Celo takratni naučni minister Stremayr prišel je v Ljubljano, ko so izročili poslopje deželi in mestu, da bo imela c. k. velika realka svoj dom. Taka je nemškutarska obzirnost in pravice ljubnost!

Nasprotno pa, kadar bi imel biti kak služaj, bodi si vled postavo ali dejanskih razmer, Slovenscom ugoden, takrat prigovarja za Nemec skrbna vlada (in naše poblevne, lahkoverne dušice jezici dotične šole, ne sme biti sprejet v njo). Kmalu bodo vse prazne tiste šole, ki jih ustanovljajo na kljubovanje, draženje in raznarodenje. To načelo je edino pravično, ker je pedagoško.

St.

Politični razgled.

V državnem zboru vrši se še vedno podrobna razprava o načrtu postave o zavarovanju delavcev proti nezgodam, vendar je zbornica skoro prazna in ta zadeva zanima poslance razmeroma malo radi preteče krize, ki je nastopila vsled odločnega postopanja poljskih poslancev v zadevi carinskej, o kateri govorimo na drugem mestu. Vsi listi in vse stranke zanimajo se sedaj skoro le za to vprašanje, ki bodo gotovo kmalu rešeno.

Znamenit je bil tudi govor grofa Belcrediča v gospoškej zbornici o priliki razprave črne vojske, ki je svoj glas povzdignil, da bi madjarsko ošabnost in netaktnost proti skupni vojski nekoliko bičal. Na tako delikaten način je svojo nalogu rešil, a pri vsem tem so Madjari kar zbesneli, njih listi bljuvajo proti grofu in Avstriji stup in ogenj. Celo nadvojvode Albrechta so na najnesramnejši način napali, ker je v Bosni imel govor, poln domoljubja in ljubezni do cesarja in do vojske. Ker je napisil nadvojvoda le na cesarja in ne na „cesarja in kralja“, na avstrijsko vojsko in ne na „avstro-ogersko vojsko“, pisal je o njem „Pester Lloyd“ tako, kajt že ni več dostojno.

V ogerski zbornici je neki madjarski načetež zahteval, naj se tudi vojska razdeli, kakor se je že država razdelila; a ministru Tiszi je pogum nekoliko upadel, govoril je, ko je na to interpelacijo odgovarjal, bolj mirno, bolj previdno nego takrat, ko je postopanje generala Jansky-a imenoval brez taktno in nepravilno. Minister Tisza pozvan je bil tudi na Dunaj od cesarja, in vsi madjarski listi so zagotavljali, da nima to potovanje ničesa opraviti z dogodki v ogerski zbornici, temveč le s krizo avstrijsko; teda stvar je najbrže nekoliko dugačna. Kriza je glavni povod, a govorilo se bode tudi o brez taktnem in nepravilnem postopanju ministra Tisze v državnem zboru ogerskem.

O zunanjji politiki ni kaj posebno važnega poročati.

Domače in razne vesti.

Mil. gosp. knez in nadškof goriški Alojzij je obiskoval cerkev in delil sakrament sv. birme 23. maja v Št. Petru pri Goriči, 24. v Vertojbi, 25. v Biljah, 26. v Mirnu, 27. v Sovodnjah. Prihodnji teden bo nadaljeval vizitacijo v isti dekaniji in sicer: 6. junija v Renčah, 7. na Vogerskem, 8. na Gradišču. V Prvačino pojde še le v Jeanci. Meseca julija, oziroma avgusta obiše dekaniji Tolmin in Cerkno. Procesij Križevega tedna prečastni gospod ni mogel udeležiti se radi bolečine v obrazu in nekake revmatične mrzlico, katero je najbrže prinesel seboj s potovanja v slabem deževnem vremenu. Zdaj je višji pastir zoper popolnoma dober.

Mestne volitve so zdaj popolnem končane. I. razred volil je v torek 1. junija in izmed 135 oddanih glasov dobil je dr. Verzegnassi 134, dr. Seitz 133 in dr. Nardini 132 glasov. Zmagali so torek v vseh razredih oni kandidati, ki so bili priporočeni pod imenom volilnega odbora društva „Unione“. Staro prijateljstvo ne zarujejo, in tako je složno postopala gospoda, ki je vajena užo voč let, skupno vleči jarem, v kateri jo je vklenila vedja moč. Ali malo je manjkal, in vedečna zveza bi se bila pretrgala, ako bi se bili našli zavezniki broz načel, ki bi na svojo listo vse sprejeli, tudi to, kar „Unione“ zamejuje. Gorica pa, hvala Bogu, ni dobila mož, ki bi bili k temu pripravljeni; zato je „Unione“ zmagovita. Ako bi se našli možje, ki bi stregli osebnim pohlepom ter silili domačine pod tuj jarem, „Unione“ bila bi uže letos propadla. Ker se ni našla pomoč protivnikom a v to omije goriškega mesta, zato je „Unione“ zmagala. Iz tega naj torek goriški Italijani, ki ljubijo mesto in svojo narodnost, spojajo, kake nasprotnike in kake prijatelje so imeli pri zadnjih volitvah v mestno starešinstvo.

Goriška poddržnica Družbe sv. Cirila in Metoda imela je preteklo nedeljo napovedani občni zbor, pri katerem se je volilo poddržnici stalno načelnictvo. Predsednik osnovnemu odboru dr. A. Gregrorčič razložil je, kaj se je do zdaj storilo, da bi se poddržnici ustanovila, in s kakim vsephom so se ročljubi vabilni, da bi pristopili novemu društvu. Začetek je dober; z vztrajnim delovanjem se na tem polji lahko še veliko doseže. V stalni odbor bili so voljeni dr. Aleksij Rojic kot predsednik; profesor Matej Lazar njegov namestnik; Anton mejni grof Obizzi tajnik; Franc Goljeviček namestnik; Valentijn Kancier, učitelj v pokoji, kot denarničar; njegov namestnik obrtnik Anton Fon. Z novim odborom dana je poddržnici trdna podlega, na kateri se bo društvo lepo razvijalo ter donačilo lepega sada na polji slovenskega ljudskega žolstva. Ako je še kje kateri rojak v naših krajih, ki ni pristopil poddržnici, naj to kmalu stori, kajti nikdo ne more pristopiti glavnemu društvu dugače nego tako, da je ud ktere poddržnice.

Na Ovinku pod Piatarjem so uže začeli delo. V ponedeljek 24. maja zapela sta prvi pikon in sveder, ki bota ravnila in razganjala kameniti svet ob Soči, ki je kriv, da je bila desedanja država očeta ozka, strma in nevarna. Najgraj klanec, ki je bil do zdaj med Gorico in Koboridom, se odstrani in takoj državne ceste bo komaj podoben prejšnji cesti, ki je bila polna klancev, ovinkov, prepadow in groznih strmin. Delo je prevzel Rajmund Mahorčič, župan Ščavnčki in deželni poslanec, v družbi z narodnim inženirjem Polajem z Dusajem, rojenim v Ščavnici. Veseli nas, da ima narod mož, ki se sposobni tudi za taka podjetja, ki morejo zaprediti, da donar, ki ga daje država v obče koristne namene, ne gre iz dežele. Žalostno je videti, kako gre letos posebno za vinski pričak ves denar iz dežele, med tem koljdom pridelovalec ne ve kam se svojim pičlim predelkom. Dobro, da ima torek vsej pri javnih podjetjih domaćin zasluge, in da tudi dobitek, aki ga je kaj, ostane domaćima možema in ne gre v tuj řep. Naj bi dobil naš narod iznjenih delavcev v rački stroki,

da bi ne bilo treba klicati za vsako še tako priprosto večje delo tujcev v deželo, n. pr. za zgradbo mostov, cest, cerkv in dr. Kaj dobivamo od svojih bližnjih sosedov in njih domačih somišlenikov? nič. K čemu bi jim torej usiljevali sed svojega truda in svojih rok? Svoji k svojim!

Izlet na Sv. Goro, ki ga je namerovalo napraviti tržasko podporno društvo v družbi z goriškim na binkoštni praznik, izostane, ker južna železnica nima vozov, da bi tisti dan dovolila Tržačanom poseben vlak.

Gorica je italijansko mesto, o tem se ne dá dvomiti, ako so kateremu mestu znak italijanske narodnosti izgredi, ki se neprenehoma godé med vojaki in državljanji. O takih izgredih v Lombardiji in Benečiji vám pripovedovati zdovina zadnjih 40 let prav mnogo. V Gorici godile so se take reči v prejšnjih časih le redko, slučajno in posamično. Letos pa gre vse tako, kakor da bi kaka skrivna roka vse pripravljala in vodila. Uže dve leti so sedanji vojaki v Gorici, in nikoli se niso slišali taki neredi, kateri so letos godé. Tudi pred dvema letoma, ko je namerovalo "Slov. bralno in podporno društvo" blagosloviti svojo zastavo, bilo je vse mirno in vso je z veseljem pričakovalo slovenskega dne, dokler niso začeli vznemirovalci podpihovati ljudstva proti Slovencem in kovati naklep proti namenovani slavnosti. Zdi se, da zdaj se godi nekaj enakega; vsaj javno mnenje med meščani nagiba močno na to stran. Torej prvi, katerega je treba vznemirovati in preganjati, je Slovencev, drugi je c. k. avstrijski vojak, ki brani dom in cesarja; kdo bo pa tretji? Slovenci v rokah smo svojih političnih nasprotnikov. Ali se jim izročijo tudi vojaki? Glasilo "vladne" stranke obžalovalo je te izgredne, kakor jih mora vsak pošten človek obžalovati in obsojati; ali čudno se nam zdi, da je le to poudarjalo, kar naj bi se gledé vojakov zgodilo, in da za civiliste ni znalo najti pravega izraza. Govori se tudi o neki deputaciji, ki bi bila šla k mestnemu županu prosi, naj bi storil, kar more, da bi se tukajšnji pešpolk prenestil kam drugam. O tem se ni pa še nič dalo, kaj bi bila ona deputacija nasvetovala proti civilistom. Sploh se govori in piše od strani "vladne" stranke tako, kakor da bi vsa krivda prihajala edino lo od vojašta, dasi je splošna gorovica, da je v prvem slučaju kakih 10-12 mestnih postopadev pretepaleno enega vojaka. Ako so pozneje vojaki, razburjeni po takem barbarskem dejanju, morda prekorčili mejo neobhodno potrebne brambe, kdo se jim bo čudil? Zanimivo pa je to, da prve rabuke med vojaki in goriškimi postopači so se vratile prav v tistem delu mesta, kjer so pred dvema letoma pili junaki, pripravljeni zoper slavnost slovenskega podpornega društva. Ali je kdo v imenu mesta izravil vojaški oblasti obžalovanje radi neusmiljenega pretepanja vojaka, nam ni znano. Glasilo "vladne" stranke ni pisalo v tem smislu, da bi mi vedeli. Jako radoveden je zdaj vsak pazljivi opazovalec mestnih razmer, kako bo postopala proti vznemirovalcem c. k. vlada. Vojaško zapovedništvo razpošilja vsak večer po mestu patrule, ki naj bi zaprečile dalje nemire. Nekateri menijo, da strogo postopanje bi privedio mestu mir; drugi sodijo, da to bi slabo uplivalo na one sladke vezi, ki vežejo sedanjo "vladno" stranko. Tako nihče ne vede, kaj pride iz tega. Gotovo je le to, da se nahaja sličnost med letošnjimi dogodki in med nameravanimi dogodki pred dvema letoma, in da pridemo v Gorici še daleč, ako se ne uvedejo o pravem času prepotrebne premembe.

Slavnosten večer priredi akademično društvo "Slovenija" na Dunaji dne 5. junija t. l. v proslavo dvajsetletnice književnega delovanja svojega časnega člana profesorja Josipa Stritarja (Boris Mirana). Žudetev ob 8. uri zvečer v hotelu "Goldenes Kreuz", VI. Mariahilfergasse 99. Pozdrav bo imel predsednik dr. M. Murko, slavnostni govor pa dr. Danilo Majaron. Vspored bo raznovrstan in bo obsegal tudi dve skladbi našega domaćina J. Kocijančića, namreč: "Oblacek" in "Danes tukaj, jutri tam." Pri zborih bodo sodelovali po posebni prijaznosti članovi "Slovenskega peskega društva" in akademičkih društev: "Zvonimir" pa "Akademički spolek". Prijatelji našega slovstva po širini domovini slovenski združijo se tisti dan vsaj v duhu s častilci zaslужnega slovenskega pisatelja.

O cerkvenem stavbarstvu piše "Slovenec": "V naši najnovnejši literaturi zavzima neovrgljivo prvo mesto krasna knjiga "Stavbinski Slogi", katero je spisal č. g. Jan. Flis, špiritual. Žalibog, da tudi ona deli žalostno, načemu slovstvu sploh prirojeno osodo, da se naše razumijevanje za njo ne briga toliko, kolikor knjiga zasuži. Posebno pri cerkvenem stavbarstvu je njena izborna vsebina silne koristi. To neprececaljivo korist uvidevši, izvolil jo je tukajšnji pred. knezo-škofjski ordinariat v "Diöc. Blatt" najtopleje priporočiti župnijskim uradom s prijaznim pristavkom, da naj jo naroči za župnijske arhive iz cerkvenega premoženja. Potreba take knjige v vsakem župnijskem arhivu je tako jasna, kakor izvestno so prej ali pozneje pri vsaki cerkvi popravila potrebna. Tu je pa ravno ta knjiga vsekmu, ki ima danes ali

jutri s to zadevo opraviti, najboljši in najzanesljivejši svetovalec, kaj mu je storiti in kaj opustiti, da so ne pregreši nad zdravim vokusom in nad pravilnim stavbarstvom. Knjiga se dobiva v "Katoliški Bukvarni" razno in krasno vezana. V polu platnu velja 7 gld. 50 kr., v platnu 8 gld. in v platnu z zlato obrezo 9 gld. Po pravici se smemo nadjeti, da se ta krasota naše najnovješje literature ne bo v nobenem arhivu pogrešala."

Razni žitni poskusi na deželnih kmetijskih šoli. Kmetijske šole imajo glavni namen, da delajo poskuse v raznih vrstah kmetijstva in da potem take poskuse z dobrim ali slabim uspehom o svojem času občinstvu poročajo. Takih poskusov ne more pojedini posestnik delati, ker je že njimi dovolj stroškov; to je mogoče le bogatejšemu posestniku, posebno pa kmetijskim zavodom. Radi tega nasejali smo letos za poskušnjo tudi na naši kmetijski šoli raznih žit, tujih in domačih, da se tako sami prepričamo, kako jim ugaja naša zemlja in naše obnebje. Mnogokrat se kaka reč v časnikih v zvezde kuje, ali kadar kdo sam poskusi sejati dotično rastlino, vidi, da se stvar ne obnese, če tudi je za to precej denarja potrošil. Delamo pa poskuse sè sledičimi žiti: Pšenice ročinsko — kanalske nasejali smo 2 mernika, kraške 1 mernik; obe se do zdaj dobro spoušata. Baračke 10 kg., ki se od vseh najlepše razvija; Štajarske 1 kg., ki raste prav dobro; pšenice prodigre 2 kg., ki se razvija od vseh najslabše. Pšenica menjajoča (2 kg.) prav lepo kaže. Pšenica, egipotovska, katere smo dobili 2 klasa, t. j. okolo 80 zrn od g. Furlanija, poštnega uradnika v Aleksandriji, po gosp. Klavžariji, se do zdaj dobro spoušata. — Rži tolminsko-lomske in gorenjske planinske nasejali smo po 1 mernik, ter je ena lepša od druge. Štajarske, Champagner in Zeelander vsejali smo po 5 kg., sv. Ivana in Montagner (planinske, Hochgebirg) po 2 kg., vse se dozdaj sploh jako lepo razvijajo. — Ječmena tolminsko-lomskega in gorenjsko-planinskega vsejali smo po 1 mernik; oba sta lepa gledé velikosti in klasja. Ječmen velikanski šesterovratni zeló lepo kaže, posejali smo ga $\frac{1}{2}$ kilogr. Zlatodinjski ječmen (20 kr.), neizrečeno hvaljen, do zdaj kaže najslabše od vseh; ječmen šesterovratni štajarski, 5 kg., je prav lep, tako tudi ječmen domači goriški, katerega smo vsejali 1 mernik. — Oves velikanski, 20 gr. stane 1 marko ali 80 kr., ima široko listje in je popolnoma črn, ter imamo upanje, da bo posebno dober za naša kraje. Tudi naš domači oves je lep. — Našo posestnike opominjam in prosimo, naj se potrudijo, kendar dojdeto v Gorico in jim das dopušča, osebno na našo žolsko kmetijo ter naj pregledajo vsa žita in drugo kmetijo, kakor nagrade, dresenice, živino itd., in naj se osebno prepričajo o sedanjem stanu in o napredku šolske kmetije.

Ob svojem času povemo kaj tudi o dobroti in meri posejanega raznovrstnega žita. F. Žepič.

Listnica uređništva. Sestavka o koleri in o goriški posojilnici morali smo odložiti za prihodnji.

Zahvala.

Vsem onim, kateri so 1. junija t. l. mojo predragu dne 30. maja v Gospodu zamerlo hčer

Marijo Alojzijo Malnič

do tihga groba spremili in jej s tem poslednjo čast na tako sijajen način skazali, štejem si serčno ginjen v dolžnost za njih blago sočutje v trenotkih moje žalosti, jim s tem izredči svojo najtoplejšo zahvalo.

Kanal, dne 2. junija 1886.

JANEZ MALNIČ,
c. kr. uradnik in vodja zemlj. knjig.

POGOJI - UGODNI!

Po zahtevanji pošlje se brezplačno glavni ilustrovani katalog pohištva z železa

obdarovane narodne tovarne

NICOLA D'AMORE V MILANU.

V najem

za letni čas daje lastnik I. Vovk prijetno stanovanje h. št. 4 na Lokvah poleg glavne ceste.

Št. 331 O. P.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljalnice (Monte di pietà), ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da bode dne 7. junija t. l. začela javna dražba (kant) nerešenih zastav I. četrtek leta 1885, t. j. tistih, ki so bile zastavljene januarja februarja, in marca 1885.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprasto in naravno zdravilo je prava dobrodojna pomag v ni trbu mnogih besedi, da se dokeče njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajajo in preženijo prav kmalu najtrdovratne želodežne bolesti. Prav izvrstno vstrejajo zoper hemoroido, proti bolznam na jetrih in na vranjih, proti črevesnim bolezni in proti glistem, pri šenskih mesecnih nadležnostih, zoper beli tok, bojast, zoper bitje srca ter distižo pokvarjeno kri. Če ne prežinajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarjujejo tudi pred vranko bolezni.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarstvih na svetu: narodno in pošiljatve pa edino v lekar-nici Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarini C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarini Alia Madonna v Korminu.

Ena steklenica stane 80 novcev.

ANTON POTATZKY

V GORICI.

Obilna in mnogovrstna zaloga
norimberških, galanterijskih, malih reči in igrač
na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznočoke (havzirjarje), kramarje, črevljarije in krojače, potem molkovi, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 na sproti c. k. loterijni kolekturi.

Kopeli solne - žveplene - klarove - bromove - jodove
v Tržiči (Monfalcone).

Na železniški postaji med Trstom in Gorico.
Kopeli z 38° C. gorkote in po zahtevi z blatom, jako uspešne proti protinu, revmatizmom, nevralgiji, trganju, žovam, kožnim bolezni, proti opešanju, ženskim bolezni itd. itd.

Kopeli vodi zdravnik: Dr. Anton Suttina, zdravnik, ranocelinik, operator, porodničar.

Kopanje začelo se je 1. maja.

Roba za oblačila

samo iz trpežne ovčje volne, za moža srednje velikosti 3.10 metra za gld. 4.96 kr. iz dobre ovčje volne;

za celo { " 8.— " iz boljše ovčje volne;

obleko " 12.40 " iz najfinije ovčje volne

Popotni pledi po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12.—

Jako fina oblačila, hlače, zgornje suknje, robo za suknje in dežne plašče, tisi, Iden, komisno suknje, grbemasto suknje, ševoj, tkance (trško), polskno, tkanine za biljarde, pervijen in toskin pripomočka

ustanovljeno J. Stikarofsky, 1885.—

tvorniško skladisče v Brnu.

Ogledki franko. Ogledne karto za krojate nefrankovano. Razpošilja se proti poštnemu povzetju ces. gld. 10— franko.

Imam vedeni skladisče suknja v vrednosti 150.000 gld. a. v. in je ob sebi razumljivo, da pri moji svetovni trgovini ostajajo ostanki v dolgori od 1 do 5 metrov, zategadel sem primorao take ostanke za tako znižano ceno oddajati. — Od teh se ogledki ne morejo razpošiljati, proti temu se nedopadajoči ostanki zamenjajo ali pa se nove pošljajo nazaj. (Opozorjam, da drugi firme pač blago zamenjujejo, morebiti s slabim blagom, a denara ne povračajo.)

Zavoljo ponarejanja po nezmožnih ali varajočih firmah sem primorao incerate opustiti in zato prsim, naj se p. t. naročevalci spominjajo moje zanesljive firme in me počastijo s svojim cenjenjem naročevanjem, katero vselej zvršim najtočneje.

Dopusuje se nemški, češki, madjarski, poljski, italijanski in francoski.

